

BEZPEČNÁ EVROPA V LEPŠÍM SVĚTĚ

EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE

Úvod

Evropě se nikdy nedařilo lépe, nikdy nebyla tak bezpečná a svobodná. Po násilí první poloviny 20. století nastalo v evropských dějinách nevídané období míru a stability.

Vytvoření Evropské unie sehrálo v tomto procesu zásadní úlohu. Přeměnilo vztahy mezi našimi státy a změnilo i život našich občanů. Evropské země se zavázaly k mírovému řešení sporů a spolupráci prostřednictvím společných orgánů. Autoritářské režimy se v průběhu této doby díky stále rozsáhlejšímu šíření zásad právního státu a demokracie změnily v bezpečné, stabilní a dynamické demokracie. Postupná rozšíření proměňují vizi sjednoceného a mírového kontinentu v realitu.

***Žádná země nedokáže
vyřešit složité
problémy současnosti
sama.***

problémy současnosti sama.

V integraci a bezpečnosti Evropy sehrály klíčovou úlohu Spojené státy americké, a to zejména prostřednictvím NATO. Od konce studené války jsou Spojené státy dominantním vojenským aktérem. Žádná země však nedokáže vyřešit složité

Evropa stále čelí hrozbám a výzvám souvisejícím s bezpečností. Konflikt, který vypukl na Balkánském poloostrově, nám připomněl, že válka z našeho kontinentu nezmizela. Na světě nenajdeme oblast, která by v průběhu posledních deseti let zůstala ozbrojeného konfliktu ušetřena. Většina z nich se odehrála spíše uvnitř států, než mezi nimi, a většinu obětí tvořili civilisté.

Evropská unie je jako společenství tvořené 25 státy s téměř 450 miliony obyvatel, které vytváří čtvrtinu světového hrubého národního produktu (HNP) a disponuje širokou škálou nástrojů, nutně světovým hráčem. V posledních deseti letech byly evropské síly nasazeny v zahraničí na místech tak vzdálených, jako je Afghánistán, Východní Timor či Demokratická republika Kongo. Stále větší sblížení evropských zájmů a posilování vzájemné solidarity činí z EU důvěryhodnějšího a silnějšího hráče. Evropa by proto měla být připravena sdílet odpovědnost za celosvětovou bezpečnost a vytváření lepšího světa.

***Evropská unie je jako společenství
tvořené 25 státy s téměř 450 miliony
obyvatel, které vytváří téměř čtvrtinu
světového hrubého národního
produktu (HNP), nutně světovým
hráčem... měla by proto být
připravena sdílet odpovědnost za
celosvětovou bezpečnost a vytváření
lepšího světa.***

I. BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ: GLOBÁLNÍ VÝZVY A HLAVNÍ HROZBY

Globální výzvy

Po konci studené války nastala doba postupného otevírání hranic, v níž jsou vnitřní a vnější aspekty bezpečnosti neoddelitelně propojeny. Obchodní a investiční toky, rozvoj techniky a šíření demokracie přinesly mnoha lidem svobodu a prosperitu. Pro jiné je globalizace příčinou zklamání a nespravedlnosti. V důsledku tohoto vývoje se také zvětšilo pole působnosti pro nestátní skupiny, které se chtějí zapojit do mezinárodních záležitostí. Tento vývoj rovněž zvýšil závislost Evropy na propojené infrastruktuře mimo jiné v oblasti dopravy, energetiky a informací, a tím zvýšil i její zranitelnost.

Od roku 1990 zahynuly ve válečných konfliktech téměř 4 miliony lidí, přičemž 90 % z nich byli civilisté. Přes 18 milionů lidí na celém světě opustilo v důsledku konfliktu své domovy.

***Každý rok zemře v důsledku hladu
a podvýživy 45 milionů lidí...
AIDS vede k rozpadu celých
společností... Bezpečnost je
předpokladem rozvoje***

Ve značné části rozvojového světa způsobuje chudoba a nemoci nevýslovné utrpení a vyvolává naléhavé obavy o bezpečnost. Téměř 3 miliardy lidí, polovina světové populace, musí vyžít z méně než 2 eur na den. Každý rok zemře v důsledku hladu

a podvýživy 45 milionů lidí. AIDS se stal jednou z nejničivějších pandemií v dějinách lidstva a je příčinou rozpadu celých společností. Nové nemoci se mohou rychle šířit a stát se hrozbou pro celý svět. Subsaharská Afrika je nyní chudší než před deseti lety. Selhání hospodářství je v mnoha případech provázáno s politickými problémy a násilnými konflikty.

Předpokladem rozvoje je bezpečnost. Konflikty neničí pouze infrastruktury, včetně infrastruktury sociální, ale podněcují rovněž kriminalitu, odrazují investory a znemožňují běžnou hospodářskou činnost. Řada zemí a regionů se pohybuje v začarovaném kruhu konfliktů, nedostatku bezpečnosti a chudoby.

Boj o přírodní zdroje, zejména o vodu, který se v průběhu příštích desetiletí v důsledku globálního oteplování ještě přiosťří, povede v různých regíonech pravděpodobně k dalším turbulencím a migračním přesunům.

Obzvláště palčivě pocítuje Evropa problém energetické závislosti. Evropa je největším dovozcem ropy a plynu na světě. Naše současná spotřeba energie je z přibližně 50 % pokryta z dovozu. V roce 2030 se tento podíl zvýší na 70 %. Většina energetických surovin je dovážena z oblasti Perského zálívu, Ruska a severní Afriky.

Hlavní hrozby

Rozsáhlý útok proti jakémukoli členskému státu je v dnešní době nepravděpodobný. Namísto toho dnes Evropa čelí novým hrozbám, které jsou rozmanitější, méně viditelné a méně předvídatelné.

Terorismus: Terorismus ohrožuje životy, nese s sebou vysoké náklady a jeho cílem je podlomit otevřenost a toleranci našich společností; představuje stále větší strategickou hrozbu pro celou Evropu. Je stále běžnější, že teroristická hnutí jsou velmi dobře financovaná, propojena elektronickými sítěmi a připravena použít neomezené násilí s cílem způsobit masové ztráty na životech.

Nejnovější vlna terorismu, která zasáhla celý svět, je spojena s násilným náboženským extremismem a její příčiny jsou komplexní. Patří k nim tlaky související s modernizací, kulturními, společenskými a politickými krizemi a odcizení mladých lidí žijících v cizích společnostech. Tento jev je součástí i naší vlastní společnosti.

Evropa slouží tomuto druhu terorismu jako cíl i jako základna: evropské země jsou cílem útoků a již byly napadeny. Logistické základny pro buňky sítě Al-Kajdá byly objeveny ve Spojeném království, Itálii, Německu, Španělsku a Belgii. Společná akce na evropské úrovni je nezbytná.

Pravděpodobně největší hrozbou pro naši bezpečnost je šíření zbraní hromadného ničení. Mezinárodní smluvní režimy a ujednání o kontrole vývozu pomohly šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů zpomalit. Nyní však vstupujeme do nového a nebezpečného období, které může vést k závodům ve vyzbrojování zbraněmi hromadného ničení, zejména na Blízkém východě.

Pokrok v biologických vědách může v nadcházejících letech zvýšit sílu biologických zbraní.

Posledním případem použití zbraní hromadného ničení byl útok v tokijském metru v roce 1995 spáchaný teroristickou sektou Óm šinrijó, k němuž byl použit plyn sarin. Zabito bylo 12 lidí a několik tisíc jich bylo zraněno. O dva roky dříve tato sekta rozprášila spóry antraxu na ulici v Tokiu.

Rovněž závažné je nebezpečí útoků chemickými a radiologickými materiály. K nestabilitě přispívá i šíření raketových technologií, což by pro Evropu mohlo znamenat stále větší hrozbu.

Nejděsivější variantou je, že teroristické skupiny získají zbraně hromadného ničení. V takovém případě by malá skupina mohla způsobit škodu v rozsahu, jaký byl dříve možný pouze pro státy a armády.

Regionální konflikty: Problémy, jakých jsme svědky v Kašmíru, oblasti Velkých jezer a na Korejském poloostrově, mají přímý i nepřímý dopad na evropské zájmy, stejně jako tomu je v případě konfliktů odehrávajících se blíže našeho domova, především na Blízkém východě. Násilné nebo „zamrzlé“ konflikty, které přetrvávají na našich hranicích, ohrožují stabilitu regionu. Ničí lidské životy a sociální i fyzické infrastruktury. Ohrožují menšiny, základní svobody a lidská práva. Konflikty mohou vést k extremismu, terorismu a selhání státu; jsou příležitostí pro organizovanou trestnou činnost. Nedostatečná bezpečnost regionu může podnítit zájem o zbraně hromadného ničení. Nejlepším způsobem, jak se postavit často těžko definovatelným novým hrozbám, je někdy řešení starších problémů regionálního konfliktu.

Selhání státu: Špatná správa věcí veřejných – korupce, zneužívání moci, slabé instituce a nedostatek odpovědnosti – narušuje spolu s občanskými konflikty státy zevnitř. V některých případech to vedlo až ke zhroucení státních institucí. Nejznámější příklady z nedávné doby jsou Somálsko, Libérie a Afghánistán pod vládou Tálibánu. Pád státu může být spojován se zjevnými hrozbami, jakými je organizovaná trestná činnost nebo terorismus. Selhání státu je alarmující jev, který подрývá celosvětové politické uspořádání a zvyšuje regionální nestabilitu.

Organizovaná trestná činnost: Evropa je pro organizovanou trestnou činnost primárním cílem. Tato vnitřní hrozba pro naši bezpečnost má důležitý vnější rozměr – převážnou část aktivit zločineckých band tvoří přeshraniční obchodování s drogami, ženami, nelegálními přistěhovalci a zbraněmi. Možná je i spojitost s terorismem.

Podobná trestná činnost je často spojena se slabými nebo selhávajícími státy. V řadě zemí produkujících drogy přispěly k oslabení státních struktur příjmy z jejich prodeje. V jiných částech světa jsou zdrojem konfliktů příjmy z obchodu s drahými kameny, dřevem a ručními palnými zbraněmi. Veškeré tyto činnosti подрývají právní stát i společenský řád jako takový. V extrémních případech může organizovaná trestná činnost ovládat stát. Z máku pěstovaného v Afghánistánu, kde

obchod s drogami financuje soukromé armády, pochází 90 % heroinu v Evropě. Většina je distribuována prostřednictvím balkánských zločineckých sítí, jež mají rovněž na svědomí přibližně 200 000 ze 700 000 žen, které se na celém světě staly obětí obchodu se sexem. Novým rozměrem organizované trestné činnosti, jenž si bude zasluhovat větší pozornost, je rostoucí počet případů námořního pirátství,.

Sečteme-li všechny tyto různé prvky – extrémně násilný terorismus, dostupnost zbraní hromadného ničení, organizovanou trestnou činnost, oslabování státních systémů a privatizaci síly – je veskrze možné, že budeme vystaveni skutečně velmi radikální hrozbě.

II. STRATEGICKÉ CÍLE

Žijeme ve světě, který přináší slibnější perspektivu, ale rovněž představuje závažnější hrozby, než jaké jsme znali dosud. Budoucnost bude částečně záviset i na našem jednání. Je třeba, abychom mysleli globálně, ale současně jednali lokálně. Evropská unie má na ochranu své bezpečnosti a prosazování svých hodnot tři strategické cíle:

Boj proti hrozbám

Evropská unie se aktivně zabývá klíčovými hrozbami.

- V reakci na 11. září přijala opatření, mezi něž patří přijetí evropského zatýkacího rozkazu, kroky k potlačení financování terorismu a dohoda se Spojenými státy americkými o vzájemné právní pomoci. Evropská unie v této oblasti i nadále rozvíjí spolupráci a zdokonaluje svou ochranu.
- Již mnoho let uplatňuje politiku nešíření zbraní. Unie nedávno schválila další akční program obsahující opatření zaměřená na posílení Mezinárodní agentury pro atomovou energii, zpřísnění vývozních kontrol a na boj proti nedovolené přepravě a nedovolenému obchodu. Evropská unie je odhodlána dosáhnout všeobecného dodržování mnohostranných smluvních režimů, jakož i posílení smluv a jejich kontrolních ustanovení.
- Evropská unie a její členské státy poskytly pomoc při řešení regionálních konfliktů a pomohly rozpadlým státům postavit se zpět na vlastní nohy, mimo jiné na Balkánském poloostrově, v Afghánistánu a Demokratické republice Kongo. Tím, že se Evropská unie na Balkáně zasazuje o obnovu odpovědné vlády, posiluje demokracii a podporuje místní orgány v řešení problémů organizované trestné činnosti, přispívá sama jedním z nejúčinnějších způsobů k boji proti organizované trestné činnosti uvnitř EU.

V době globalizace mohou být i vzdálené hrozby zdrojem stejných obav, jako hrozby v bezprostřední blízkosti. Jaderné aktivity Severní Koreje, jaderná rizika v jižní Asii i šíření zbraní na Blízkém východě jsou pro Evropu důvodem ke znepokojení.

Teroristé a zločinci jsou nyní v pozici, kdy mohou provádět své operace po celém světě: jejich aktivity ve střední

V době globalizace mohou být i vzdálené hrozby zdrojem stejných obav, jako hrozby v bezprostřední blízkosti... První obranná linie se často bude nacházet v zahraničí. Nové hrozby jsou dynamické povahy... Nikdy není příliš brzy na to, aby se zabránilo konfliktům a předcházelo hrozbám.

a jihovýchodní Asii mohou představovat hrozbu pro evropské země nebo jejich občany. Celosvětová komunikace zároveň zvyšuje v Evropě povědomí o regionálních konfliktech nebo humanitárních tragédiích kdekoli ve světě.

Naše tradiční pojetí sebeobranu vycházelo, až do konce studené války, z hrozby invaze. S příchodem nových hrozeb se první obranná linie bude často nacházet v zahraničí. Tyto nové hrozby jsou dynamické povahy. Rizika šíření zbraní se neustále zvyšují; bez protiopatření budou teroristické sítě stále nebezpečnější. Pokud nejsou přijímána opatření proti selhání státu a organizované trestné činnosti, dochází k šíření těchto jevů, tak jako jsme toho byli svědky v západní Africe. Proto bychom měli být připraveni jednat ještě předtím, než krize vypukne. Nikdy není příliš brzy na to, aby se zabránilo konfliktům a předcházelo hrozbám.

Na rozdíl od oblidné a jasně definované hrozby z doby studené války není žádná z nových hrozeb čistě vojenské povahy a nelze se jim postavit pouze vojenskými prostředky. Každá z nich vyžaduje použití celého spektra nástrojů. Šíření zbraní lze omezit za pomoci vývozních kontrol a vyvíjení politických, hospodářských a jiných tlaků, nicméně je třeba se zabývat i hlubšími politickými příčinami. K boji proti terorismu může být zapotřebí kombinace zpravodajských, politických, soudních, vojenských i jiných prostředků. Ve státech, které se zhroutily, může být třeba vojenských prostředků k obnovení pořádku a humanitárních prostředků k řešení nastalé krizové situace. Regionální konflikty vyžadují politická řešení, nicméně po ukončení konfliktu mohou být nezbytné i vojenské prostředky a účinné policejní síly. Ekonomické nástroje umožňují obnovu a civilní řešení krizí napomáhají k opětovnému nastolení občanské vlády. K reakci na takto komplexní situace je Evropská unie obzvláště dobře vybavena.

Budování bezpečnosti v našem sousedství

Dokonce i v době globalizace jsou zeměpisné aspekty velmi důležité. Je v evropském zájmu, aby země na našich hranicích byly řádně spravovány. Sousední země, které se zmítají v násilných

***V důsledku rozšíření by uvnitř
Evropy neměly vznikat
nové hranice.
Vyřešení arabsko-izraelského
konfliktu je pro Evropu***

konfliktech, slabé státy, ve kterých se daří organizované trestné činnosti, rozvrácené společnosti nebo populační exploze na našich hranicích, to vše představuje problém i pro Evropu.

Integrace přístupujících států zvyšuje naši bezpečnost, ale zároveň přibližuje EU k problematickým oblastem. Naším úkolem je prosazovat, aby na východ od Evropské unie a na březích Středozemního moře vznikl pás odpovědně spravovaných zemí, se kterými budeme moci udržovat těsné vztahy založené na spolupráci.

Nejlepším příkladem toho, jak je výše uvedené důležité, jsou balkánské země. Díky úsilí, které jsme vynaložili společně s USA, Ruskem, Severoatlantickou aliancí a dalšími mezinárodními partnery, není již stabilita tohoto regionu ohrožena vypuknutím velkého konfliktu. Důvěryhodnost naší zahraniční politiky závisí na stabilizaci úspěchů, kterých jsme zde dosáhli. Evropská perspektiva je strategickým cílem i podnětem k provádění reforem.

Není v našem zájmu, aby v důsledku rozšíření vznikaly uvnitř Evropy nové hranice. Je třeba, aby z hospodářské a politické spolupráce mohli těžit i naši sousedé na východě, a zároveň je nezbytné, abychom se zabývali i tamními politickými problémy. Intenzivnější a aktivnější zájem bychom nyní měli projevit i o problémy jižního Kavkazu, který se jednou také stane naším sousedním regionem.

Strategickou prioritou je pro Evropu rovněž vyřešení arabsko-izraelského konfliktu. Bez toho je naděje na řešení jiných problémů na Blízkém východě velmi malá. Evropská unie se musí i nadále v této oblasti angažovat a musí být připravena poskytnout zdroje, dokud nebude tento problém vyřešen. Dvoustátní řešení, o které se Evropa již dlouho zasazuje, je nyní obecně přijímáno. K jeho prosazení bude zapotřebí společného úsilí a spolupráce Evropské unie, Spojených států amerických, Organizace spojených národů, Ruska a zemí tohoto regionu, ale především samotných Izraelců a Palestinců.

Oblast Středozemního moře obecně se stále potýká s vážnými problémy hospodářské stagnace, sociálních nepokojů a nevyřešených konfliktů. Je v zájmu Evropské unie, aby v rámci barcelonského procesu i nadále středomořským partnerům pomáhala prostřednictvím účinnější hospodářské, bezpečnostní a kulturní spolupráce. Rovněž by se mělo zvážit širší zapojení v arabském světě.

MEZINÁRODNÍ ŘÁD ZALOŽENÝ NA ÚČINNÉM MULTILATERALISMU

Ve světě globálních hrozeb, globálních trhů a globálních médií závisí naše bezpečnost a prosperita stále více na účinném mnohostranném systému. Jedním z našich cílů je rozvoj silnější mezinárodní společnosti, dobře fungujících mezinárodních institucí a mezinárodního řádu založeného na konkrétních pravidlech.

Zavázali jsme se k dodržování a rozvoji mezinárodního práva. Základním rámcem pro mezinárodní vztahy je charta Organizace spojených národů.

Za zachování celosvětového míru a bezpečnosti nese primární odpovědnost Rada bezpečnosti OSN. Posílení Organizace spojených národů a její vybavení prostředky nezbytnými k plnění jejích povinností a k účinnému jednání je pro Evropu hlavním úkolem.

***Naše bezpečnost a prosperita
stále více závisí na účinném
mnohostranném systému.
Zavázali jsme se k dodržování
a rozvoji mezinárodního práva.
Základním rámcem pro
mezinárodní vztahy je charta
Organizace spojených národů.***

Chceme, aby mezinárodní organizace, režimy a smlouvy účinně reagovaly na hrozby pro celosvětový mír a bezpečnost, a proto musíme být připraveni jednat, pokud dojde k porušení jejich pravidel.

Klíčové instituce mezinárodního systému, jako je Světová obchodní organizace (WTO) a mezinárodní finanční instituce, rozšířily řady svých členů. Do WTO vstoupila Čína a o vstupu jedná Rusko. Měli bychom proto usilovat o rozšíření členské základny těchto institucí a zároveň zachovat jejich vysokou úroveň.

Jedním ze základních kamenů mezinárodního systému je transatlantické partnerství. Je nejen v našem oboustranném zájmu, ale posiluje i mezinárodní společenství jako celek. Jeho významným vyjádřením je NATO.

Podobně posilují řádnou správu věcí veřejných na celém světě i regionální organizace. Pro Evropskou unii je obzvláště důležitá síla a účinnost OBSE a Rady Evropy. Další regionální organizace, jako jsou ASEAN, MERCOSUR a Africká unie, významným způsobem přispívají k lepšímu celosvětovému pořádku.

Podmínkou mezinárodního pořádku založeného na pravidlech je, aby se právo odvíjelo od vývoje situace v oblastech, jako je například šíření zbraní, terorismus a globální oteplování. Máme zájem na dalším rozvoji stávajících institucí, například Světové obchodní organizace, i na podpoře institucí nových, jako je Mezinárodní trestní soud. Naše vlastní evropská zkušenost dokazuje, že bezpečnost lze zvýšit skrze budování důvěry a režimy kontroly zbrojení. Tyto nástroje mohou také významným způsobem přispět k bezpečnosti a stabilitě jak v našem sousedství, tak i dále za hranicemi.

Kvalita mezinárodního společenství se odvíjí od kvality vlád, které ho tvoří. Nejlepší ochranou naší bezpečnosti je svět sestávající z odpovědně spravovaných demokratických států. Nejvhodnějším způsobem posílení mezinárodního řádu je šíření řádné správy věcí veřejných, podpora sociálních a politických reforem, boj proti korupci a zneužívání pravomocí, zavádění zásad právního státu a ochrana lidských práv.

Mocným nástrojem k prosazování reforem mohou být politiky v oblasti obchodu a rozvoje. Evropská unie a její členské státy mají, jakožto největší poskytovatel oficiální pomoci a největší obchodní subjekt na světě, tu nejlepší možnost tyto cíle sledovat.

Podpora lepší správy věcí veřejných prostřednictvím programů pomoci, podmíněnosti a cílených opatření v oblasti obchodu zůstává i nadále důležitou součástí naší politiky, kterou bychom měli ještě více posilovat. Svět, vnímaný jako místo poskytující spravedlnost a příležitost pro každého, bude bezpečnější pro Evropskou unii i její občany.

Řada zemí se od mezinárodního společenství odvrátila. Některé se izolovaly, jiné vytrvale porušují mezinárodní normy. Je žádoucí, aby tyto země našly cestu zpět do mezinárodního společenství, a EU by měla být připravena jim poskytnout pomoc. Zemím, které nejsou ochotné k návratu, by mělo být jasné, jakou cenu za takový postoj musí zaplatit, a to i pokud jde o jejich vztahy s Evropskou unií.

III. VLIV NA EVROPSKOU POLITIKU

Evropská unie učinila na cestě k soudržné zahraniční politice a účinnému zvládnání krizí znatelný pokrok. Máme k dispozici nástroje, které mohou být účinně využity, jak jsme již dokázali na Balkánském poloostrově i jinde. Pokud však máme přispět způsobem odpovídajícím našim možnostem, musíme být aktivnější, soudržnější a akceschopnější. A musíme spolupracovat s ostatními.

Musíme vytvořit strategickou kulturu, která podporuje včasnou, rychlou a v případě potřeby silnou intervenci.

Aktivnější při plnění našich strategických cílů. To se týká používání celé škály nástrojů pro zvládnání krizí a předcházení konfliktům, které máme k dispozici, včetně politických, diplomatických, vojenských, civilních, obchodních a rozvojových činností. K boji proti novým, stále se měnícím hrozbám je zapotřebí aktivních politik. Musíme vytvořit strategickou kulturu, která podporuje včasnou, rychlou a v případě potřeby silnou intervenci.

Jako unie 25 členů, která vynakládá více než 160 miliard eur na obranu, bychom měli být schopni provádět několik operací současně. Prováděním operací, do nichž budou zapojeny jak vojenské, tak civilní schopnosti, bychom mohli dosáhnout přidané hodnoty.

Evropská unie by měla poskytovat podporu Organizaci spojených národů v jejím boji proti hrozbám celosvětovému míru a bezpečnosti. EU je odhodlána posílit spolupráci s OSN, s cílem pomoci zemím, ve kterých skončily konflikty, a zvýšit svou podporu OSN v případech krátkodobého zvládnání krizí.

Musíme být schopni jednat dříve, než se situace v zemích kolem nás zhorší, jakmile se objeví náznaky možného šíření zbraní a než dojde k humanitárním krizím. Preventivní angažovanost může zabránit vzniku daleko závažnějších problémů v budoucnosti. Evropská unie, která přijímá větší zodpovědnost a jedná aktivněji, bude mít i větší politickou váhu.

Akceschopnější. Akceschopnější Evropa je na dosah, ačkoli bude ještě nějakou dobu trvat, než rozvineme svůj plný potenciál. Probíhající činnosti, zejména zřízení obranné agentury, jsou kroky správným směrem.

K přeměně našich armád ve flexibilnější, mobilnější síly, které budou schopny čelit novým hrozbám, musíme vynakládat více prostředků na obranu a využívat je účinněji.

Systematické využívání sdružených a sdílených prostředků může omezit duplicitu, provozní náklady a ve střednědobém horizontu i zvýšit schopnosti.

Téměř v případě všech větších zásahů následoval po úspěšné vojenské akci chaos v civilní oblasti. Potřebujeme větší kapacitu, aby bylo možné nasadit veškeré nezbytné civilní prostředky v krizi i po jejím skončení.

Posílené diplomatické schopnosti: potřebujeme systém, který spojí zdroje členských států a orgánů EU. K řešení problémů, které jsou vzdálenější a nejsou nám tak známé, je zapotřebí lepšího porozumění a komunikace.

Nejlepším základem pro společné akce jsou společné analýzy rizik. K tomu je zapotřebí kvalitnějšího sdílení zpravodajských informací mezi členskými státy a s partnery.

S rozvojem schopností v různých oblastech bychom měli uvažovat o širším spektru misí. Součástí mohou být společné operace za účelem odzbrojení, podpora třetích zemí v boji proti terorismu a reforma bezpečnostního sektoru. Právě reforma bezpečnostního sektoru by byla součástí rozsáhlejšího posilování institucí.

Trvalá ujednání mezi EU a NATO, zejména dohoda „Berlín Plus“, zlepšují operativní schopnost EU a vytvářejí rámec pro strategické partnerství mezi oběma organizacemi při zvládání krizí. V tom se odráží naše společné odhodlání postavit se výzvám nového století.

Soudržnější. Smyslem společné zahraniční a bezpečnostní politiky a evropské bezpečnostní a obranné politiky je, že jsme silnější, pokud jednáme společně. V posledních letech jsme vytvořili řadu různých nástrojů, z nichž každý má vlastní strukturu a opodstatnění.

Úkolem je nyní shromáždit různé nástroje a schopnosti: programy evropské pomoci a Evropský rozvojový fond, vojenské a civilní schopnosti členských států a jiné nástroje. Všechny tyto nástroje mohou mít vliv na naši bezpečnost a na bezpečnost třetích zemí. A bezpečnost je nejdůležitějším předpokladem rozvoje.

Diplomatické úsilí, rozvojové, obchodní a environmentální politiky by se měly odvíjet podle stejného programu. V krizové situaci je jednotné vedení nenahraditelné.

Lepší koordinace mezi vnějšími činnostmi a politikami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí má v boji proti terorismu a organizované trestné činnosti zásadní význam.

Větší soudržnosti je zapotřebí nejen mezi nástroji EU, ale také pokud jde o zahraničněpolitické kroky jednotlivých členských států.

Soudržné politiky jsou třeba i na regionální úrovni, zejména při řešení konfliktu. Problémy zřídka kdy vyřeší jediná země, bez podpory svého regionu, jak různým způsobem potvrzuje zkušenost z Balkánského poloostrova i západní Afriky.

Spolupráce s partnery. Neexistuje mnoho problémů, které bychom mohli vyřešit sami. Výše popsané hrozby jsou hrozbami společnými, které sdílíme se svými nejbližšími partnery. Mezinárodní spolupráce je nezbytná. Své cíle musíme sledovat jak prostřednictvím mnohostranné spolupráce v mezinárodních organizacích, tak i prostřednictvím partnerství s klíčovými aktéry.

***Společně mohou být
Evropská unie
a Spojené státy
mocnou silou
jednající pro dobro
světa.***

Transatlantické partnerství je nenahraditelné. Společně mohou být Evropská unie a Spojené státy mocnou silou jednající pro dobro světa. Naším cílem by mělo být účinné a vyvážené partnerství s USA. Pro EU je to další důvod k posílení jejich schopností a zvýšení soudržnosti.

Měli bychom i nadále usilovat o navázání užších vztahů s Ruskem, neboť se jedná o důležitý prvek naší bezpečnosti a prosperity. Dodržování společných hodnot posílí pokrok na cestě ke strategickému partnerství.

S každou částí tohoto světa – s našimi sousedy na Blízkém východě, našimi partnery v Africe, Latinské Americe i Asii – nás pojí historická, zeměpisná a kulturní pouta. Tyto vztahy jsou důležitým základem. Zejména bychom měli usilovat o rozvoj strategických partnerství s Japonskem, Čínou, Kanadou a Indií, ale i se všemi, kteří sdílejí naše cíle a hodnoty a jsou připraveni se o ně zasadit.

Závěrem

Žijeme ve světě nových nebezpečí, ale i nových příležitostí. Evropská unie má dostatek sil na to, aby zásadním způsobem přispěla k boji proti těmto hrozbám i k využití těchto příležitostí. Aktivní a akceschopná Evropská unie by mohla projevit svůj vliv v celosvětovém měřítku. Tak by přispěla k účinnému mnohostrannému systému, jež vede ke spravedlivějšímu, bezpečnějšímu a jednotnějšímu světu.